

**Rodna dimenzija u zaštiti životne sredine
inicijative Sektora za energiju i zaštitu životne sredine Razvojnog
programa Ujedinjenih nacija u BiH**

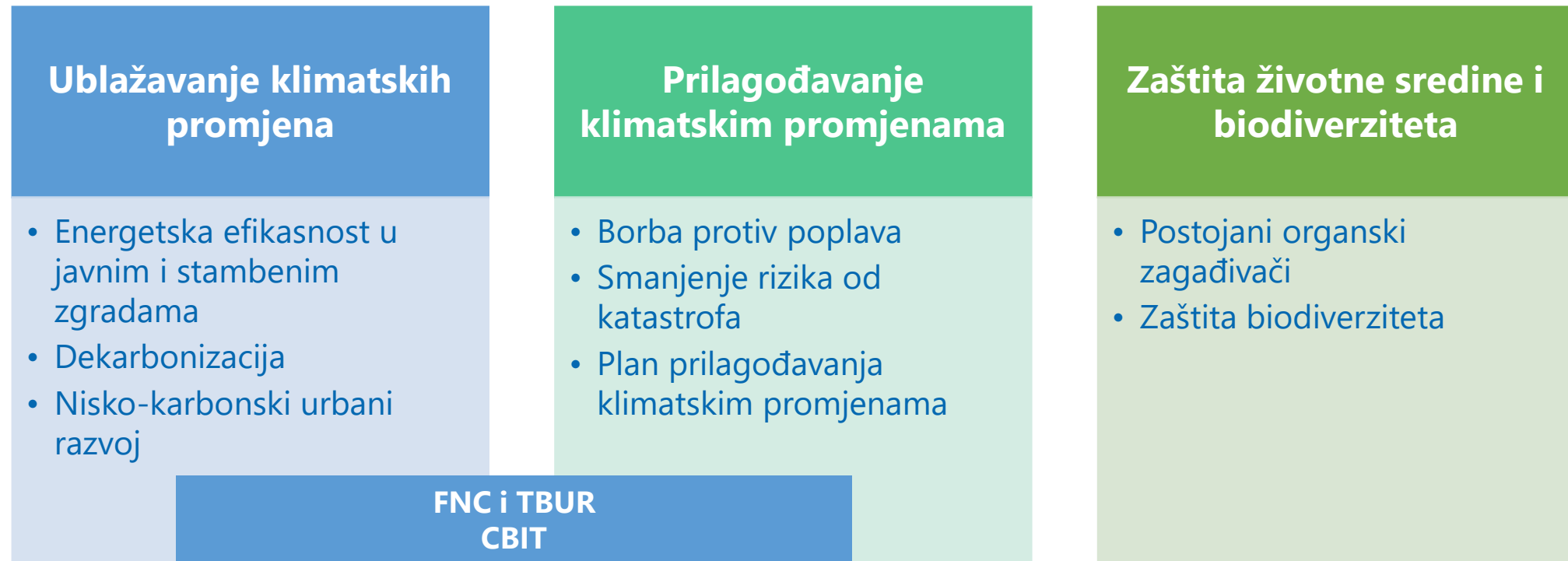
Senka M. Bećirović, saradnica na Projektu, UNDP BiH

23.06.2021.

Aktivnosti Sektora za energiju i zaštitu životne sredine, UNDP BiH

- Cilj Sektora za energiju i zaštitu životne sredine je promjena u percepciji zaštite životne sredine i održive energije
- **od obaveze ka važnom pokretaču razvoja**

Jedinstven pravac djelovanja

2014. UNFCCC:

program za integraciju rodne ravnopravnosti u Pariški sporazum, u sve aktivnosti vezane za CC, **posebno na mjere prilagođavanja i izgradnju kapaciteta**

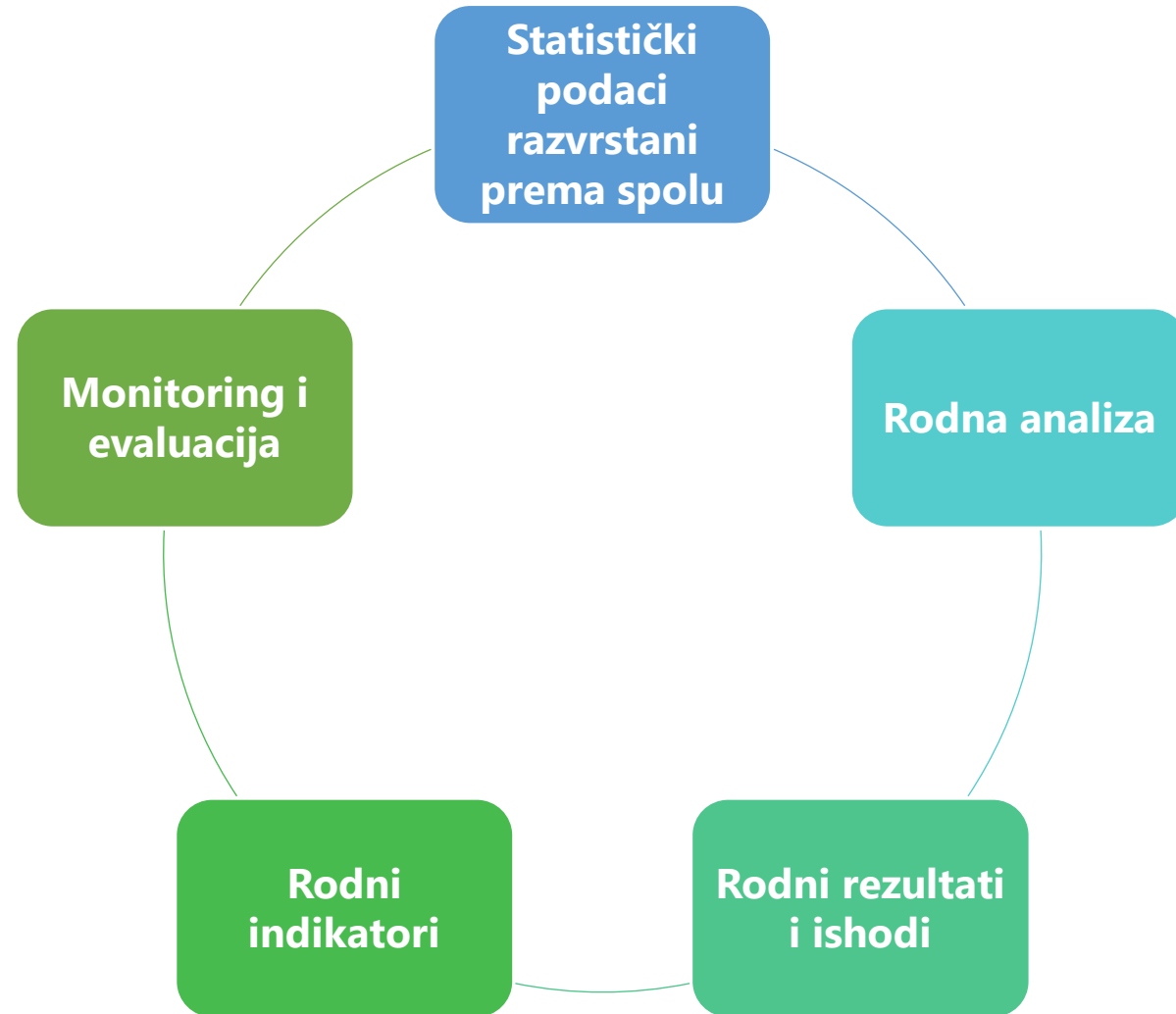
2017. UNFCCC:

usvojen Gender akcioni plan

UNDP/UNEP globalni program podrške je pripremio „Vodič za kreiranje rodno orijentiranih nacionalnih izvještaja“ sa prijedlozima i smjernicama za integraciju rodni pitanja u pripremu nacionalnih i dvogodišnjih izvještaja u skladu sa UNFCCC

Rodna ravnopravnost je sastavni dio provedbe Bazelske, Roterdamske i Štokholmske konvencije.

Institucionalno učenje – gender mainstreaming

Okvir za analizu uključenosti rodne dimenzije

POTREBE	Da li politika/praksa/projekat ispunjavaju utvrđene potrebe žena i muškaraca?
PRISTUP	Da li žene i muškarci (kao zaposleni i među stanovništvom) imaju pristup pravima, koristima i/ili resursima koji proizlaze iz određene politike/prakse/projekta?
UČEŠĆE	Jesu li žene i muškarci bili uključeni u izradu, provedbu i procjenu politike/prakse/projekta?
RESURSI	Da li je raspodjela resursa (finansijski, oprema...) ravnopravna i u skladu s utvrđenim potrebama žena i muškaraca?
UTICAJ	Kakav je uticaj politike/prakse/projekta na žene i muškarce (kao zaposlene i među stanovništvom)?

Primjer: Rodne dimenzije u upravljanju rizicima od poplava

<p>Nejednakosti koje povećavaju rizik kod osoba ženskog spola u uslovima prirodne nesreće</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visoka stopa siromaštva • Naglašena odgovornost prema drugima • Nasilje u porodici • Tradicionalna ženska zanimanja 	<p>Nejednakosti koje povećavaju rizik kod osoba muškog spola u uslovima prirodne nesreće</p> <ul style="list-style-type: none"> • Profesionalna segregacija („muški poslovi“) • Društvene norme • Porodične uloge
<p>Rodna iskustva/kompetencije koja mogu povećati sposobnosti snalaženja u uslovima prirodne nesreće</p> <p>Žene</p> <ul style="list-style-type: none"> • Društvena povezanost • Briga za drugima • Poznavanje društvene zajednice • Upravljanje prirodnim resursima • Visok nivo svijesti o opasnostima i rizicima 	<p>Rodna iskustva/kompetencije koja mogu povećati sposobnosti snalaženja u uslovima prirodne nesreće</p> <p>Muškarci</p> <ul style="list-style-type: none"> • Profesionalni kontakti/poznanstva • Tehničke vještine • Ograničena odgovornost za brigu o djeci

Inicijative EE Sektora UNDP BiH - primjeri

Izgradnja kapaciteta i jačanje svijesti javnosti

UTICAJ ŽIVE NA ZDRAVLJE VAS I VAŠEG DJETETA

Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (WHO) živa je svrstana u jednu od 10 hemikalija sa najizotrajnijim uticajem po javno zdravlje čijem su djelovanju izloženi ljudi i životinje. Kada jednom dospje u organizam, živa se akumulira u masnom tkivu. Posljedica (akumulirani) trudnošne rige zaštita za plod, stoga duži kontakt sa živom tokom trudnoće može uzrokovati ozbiljne probleme Vama i Vašoj bebi.

Bebe izložene živi dok su još u materici mogu imati kao posljedicu oštećenja mozga, sluha i vida. Ozbiljniji oštećenja obično ovise o dužini izlaganja te o količini žive kojoj ste bili izloženi, minimalne su šanse da dođe do ozbiljnih posljedica po bebu ustroj npr. udaranja para izliveno iz topljenja.

AMALGAMSKE PLOMBE

U slučaju potrebe, prilikom popravka zuba zahtjevnije kompozitne ploμβe koje su sigurna alternativa amalgamskim ploμβama jer ne sadrže živu.

Način trudnoće izbjegavajte uklanjanje ili zamjenu postojećih amalgamskih ploμβa.

MORSKA RIBA

Izbjegavajte morsku ribu i plodove mora u vrijeme trudnoće. Naročito ribe: vrste su morski pas, sabljarka, kraljevka, skuša, tuna i lit.

ZIVIN TOPLOMJER

Zamjenite živin toplomjer i termometar sa digitalnim ili drugim bez žive!

***Izbjegavajte se gdje se nikada ne preporučuje za priključivanje opasnog otpada u Vašu kabinu.

PROIZVODI SA ŽIVOM

Nemojte koristiti fluorescentne oštice sa živom kao i druge proizvode sa živom (osigurajte, prekrijte, sakrijte!)

UNDP Bosnia and Herzegovina

22. apr • 🌐

Danas se obilježava Dan planete Zemlje 🌍

Ovogodišnja tema je Obnovimo našu Zemlju 🌍 kako bi se ukazalo na važnost očuvan... Prikaži više

UNDP BiH @UNDPBiH · Oct 13

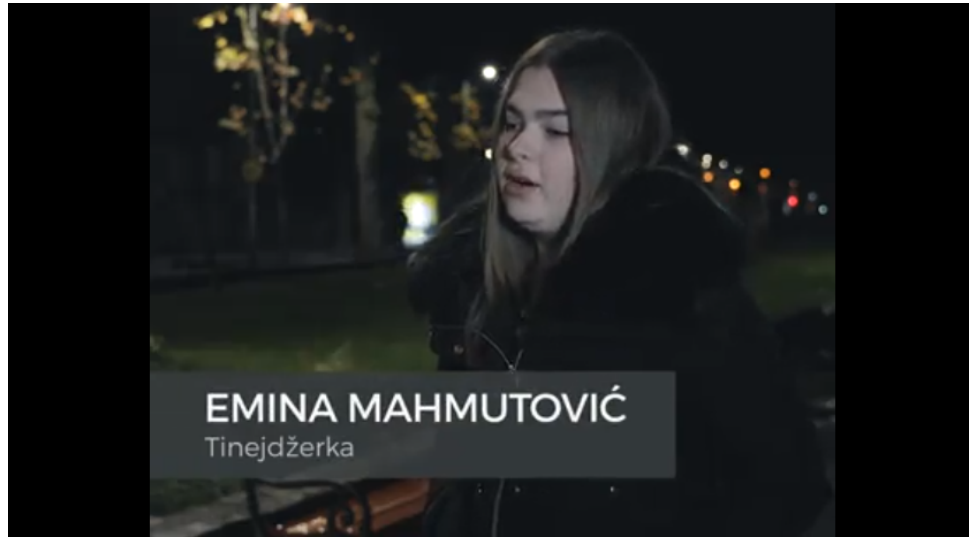
Annually there are about 400 extreme events around the 🌐 due to weather conditions such as floods, landslides, droughts... 🌧️ is no exception. Check the 📱 to see how #VrbasProject supports local authorities & communities to adapt to flood risk bit.ly/VrbasClimateCh... #IDDR2018

🗨️ 3 ❤️ 5 ✉️

Inicijative EE Sektora UNDP BiH - primjeri

Rodna dimenzija infrastrukturnih projekata

GED: Javna rasvjeta Bišćanima vratila osjećaj sigurnosti

UNDP Bosnia and Herzegovina
23 gennaio 2020 · 🌐

"Za mene je rasvjeta veoma bitna pogotovo kada se vraćam iz škole iz druge smjene ili navečer iz grada. Ukoliko sam sa prijateljicama onda to nije toliki problem, jer smo zajedno i vrijeme brže prođe, a ukoliko sam sama strašno je i neko je morao doći po mene. Od sada kada ima rasvjeta nemam problem da idem sama iz škole ili iz grada." Emina Mahmutović, Bihać.

UNDP BiH @UNDPBiH · Oct 19
By implementing energy efficiency measures in kindergarten Pinokio #Zenica energy and financial savings will be achieved, and better thermal comfort secured for 150 children. #GED project powered by @SwedenBiH and local authorities 🌱

Feature	Sample	AV		
		Heating	Inter season	Cooling
Children feel more comfortable while staying in kindergarten.	E	4,40	4,29	4,22
	U	4,40	4,27	4,25
Children are more active.	E	4,48	4,33	4,26
	U	4,17	4,17	4,22
Due to implemented energy efficiency measures parents are more satisfied.	E	4,53	4,31	4,41
	U	4,44	4,35	4,41
Improved health of children which results with decrease of absences in general.	E	4,33	4,21	4,21
	U	4,19	4,17	4,13
Better use of all premises in kindergarten.	E	4,48	4,34	4,40
	U	4,30	4,22	4,30
Improved quality of educational process.	E	4,39	4,32	4,30
	U	4,22	4,05	4,06

Table 1.29. Average values of service quality perception by employees and service users after implementation of EEM in kindergartens

Pravci za buduće djelovanje

Informacioni sistem upravljanja otpadom u FBiH i RS

<https://www.otpadfbih.ba/login>

Bosanski Hrvatski Српски English

 Fond za zaštitu okoliša
Federacije BiH

Prijavite se za nastavak

Korisničko ime

Lozinka

Prijava

Zaboravljena lozinka?
Registracija

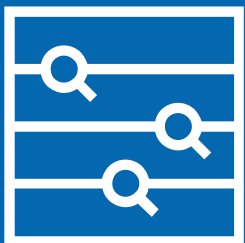
Zakonske regulative
Uputstva
Eksport podataka

Kreiranje web platforme koja će omogućiti pojednostavljeno vođenje podataka svih obveznika izvještavanja kao i pojednostavljeno dostavljanje izvještaja elektronskim putem.

Zadatak 1: Provesti brzu procjenu regulatornog okvira i stanja vezanog za cirkularnu ekonomiju za Bosnu i Hercegovinu

Zadatak 2: Podrška participativnom razvoju Mape puta za cirkularnu ekonomiju za Bosnu i Hercegovinu

Aktivnosti

1.1: Pregled trenutnog stanja u Bosni i Hercegovini

1.2: Intervjui, ankete i konsultacije

1.3: Procjena privatnog sektora radi identifikacije ključnih ekonomskih sektora koji trebaju biti uključeni u transformaciju ka cirkularnoj ekonomiji

1.4: Priprema procjene regulatornog okvira i stanja vezanog za cirkularnu ekonomiju u BiH

2.1: Uspostavljanje među-institucionalne radne grupe cirkularne ekonomije

2.2: Sastanci radne grupe

2.3: Priprema Mape puta za cirkularnu ekonomiju za Bosnu i Hercegovinu

Pravci za buduće djelovanje

Upravljanje prirodnim resursima i zaštita prirode

Izvor: <https://goo.gl/xfnqLp> 1

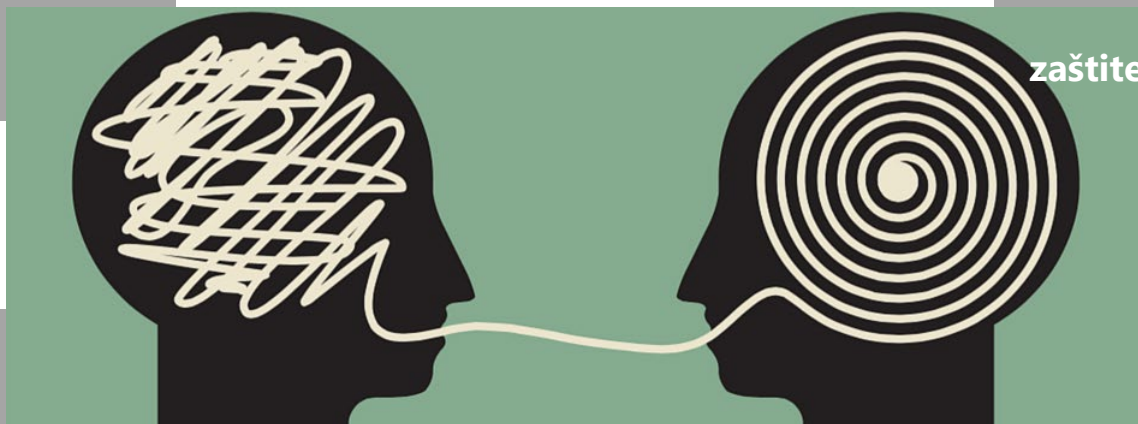
Pravci za buduće djelovanje

Izgradnja kapaciteta

- Borba protiv društvenih stereotipa
Reforma kurikuluma

- Obostrano jačanje kapaciteta
**Nadležna ministarstva i institucije
gender mainstreaming**
- **Institucije i nevladin sektor
aktivan u oblasti rodne ravnopravnosti –
svijest o rodnoj dimenziji
zaštite životne sredine**

Izvor: <https://bit.ly/3xOFXsP>

- Borba protiv društvenih stereotipa
Sveobuhvatna kampanja

- **Identificiranje ulaznih tačaka za
integriranje rodnih pitanja u strateške i
legislativne okvire**

